

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A tisztviselői becsület.

Pécs, 1898. február 9.

Furcsa fogalma van a mai kormány-
nak a tisztviselői becsületről. Történhetnek
valamely tisztviselő ellen még oly becsü-
letbe vágó feljelentések, meghurcolhatják
őket a nyilvánosság előtt, azért a hajuk
szála sem görbül meg addig, míg hiven
szolgálják a kormánypártot; mert ugy okos-
kodnak manapság, hogy a tisztviselő a
kormányt és nem az országot szolgálja, a
kormány fizeti őket, tehát a kormányt tar-
toznak támogatni. Az nem tesz különbsé-
get a mai rendszer emberei előtt, hogy a
fizetés nem a miniszterek magánvagyoná-
ból, hanem az ország pénzéből jár.

Nos azért a tisztviselőnek mégis ta-
nácsos — főképp ha ludas valamiben — a
kormány szekerét tolni, mert nemcsak a
fizetése, előléptetése van a kormány kezé-
ben, hanem a becsülete is, a melyet a
maga módja szerint a kormány védelmez
meg. Mert sajtószertű módja van a kormány-
nak a tisztviselői becsület védelmében. Ha
valamely kedvelt hívének becsületében a
nyilvánosság előtt hiba esett, nem veszi
igénybe a megtorlásra előírt birói utat,
hanem megelégszik egy jóindulatu vizsgál-
lattal, vagy mint a Szalavszky esetében,
maganak a megtámadott tisztviselőnek egy-
szerű nyilatkozatával s maga mondja ki
ennek alapján a felmentő verdiktet.

Esküdszék nem kell neki, mert fél a
népitéletől s ha egyik-másik tisztviselő
mégis az esküdszékhez fordul, nem is he-
derit ennek a tisztviselőre nézve kedvezőt-
len ítéletére. Szalavszky esetében a belügy-
miniszter a törvényhozás nyílt ülésén jelen-
tette ki, hogy a főispánnak nem érdemes
mindenért sajtóper indítani, pedig az a
főispán csalással és okirathamisítással volt
vádolva.

A budapesti esküdszék előtt pedig
tegnapelőtt folyt egy érdekes sajtóper, a
mely nagyon jellegzetes világot vetett a
kormányra a tisztviselői becsületről tap-
lált felfogására.

A bozovicsi kir. járásbiró ellen még
1896-ik év elején harminckét aláírással
ellátott feljelentés érkezett az igazságügy-
miniszterhez, melyben arról panaszkodnak,
hogy Mahr Antal járásbiró a román izga-
tók által elkövetett dinamitmerénylet ügyé-
ben szándékosan el akarja posványosítani
a vizsgálatot, mert azokkal az izgatókkal
összejátszik, velük a legszorosabb össze-
kötetésben áll.

A feljelentés folytán keresztülvitt jó-
indulatu vizsgálat azonban azt sütötte ki,
hogy a feljelentők a járásbiró személyes
ellenségei s hogy a bűnvizsgálat körül tör-
tént mulasztások őt nem is terhelik. Nem
esett tehát bántódása, dacára annak, hogy
az oláhok által megmerényletezett sértett
fél, Popovits Pál körjegyző egy lap nyílt-

terében azt írta róla, hogy a vizsgálat
ügyében megvesztegették a járásbiró urat,
a ki ezért sajtóper is indított, de az es-
küdték a sértő közlemény szerzőjét felmen-
tették.

Az illetékes birói forum tehát kimondta,
hogy nem követett el rágalmazást az, a ki
Mahr járásbirót a nyilvánosság előtt meg-
vesztegetéssel vádolta s a járásbiró mégis
megmaradt hivatalában továbbra is.

Erre Pichler Győző orsz. képviselő az
Egyetértés hasábjain lerántotta a leplet a
járásbiró hazaáruló üzelmeiről s a kormány
ujra védő szárnyai alá vette, a kir. fő-
ügyészség útján sajtóperbe fogta Pichlert,
melynek tárgyalása folyamán nemcsak az
derült ki, hogy igazuk volt azoknak, a kik
Mahrt két év előtt feljelentették a minisz-
ternél, hanem az is, hogy hivatali előljá-
róinak mindezekről tudomással is kellett
birnia.

Bizonyítva lett, hogy a románok di-
namitmerénylete ügyében negyvenkét napon
keresztül egyetlen vizsgálati cselekmény
sem eszközöltetett, de a miniszter a járás-
biró ellen érkezett feljelentést mégis félre-
tette, mert a járásbiró egyik aljárásbiróját
bizta meg a vizsgálattal, akit betegsége
akadályozott meg annak fogantatásában.

Nos hát nem bűnös az a járásbiró,
a ki egy sürgős természetű vizsgálati ügy-
gyel egy halálosan beteg albirót biz meg?
Mikor aztán a vizsgálat csak nem akart

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A sziklarózsa.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

A vonat sebes rohanással vitt bennünket
a Stajer Alpok gyöngye, utazásunk célja, Sem-
mering felé.

Ah, mint dagadt kebelem, midőn a bécs-
ujhelyi másfél óra hosszú vonatvárás után
ismét folytathattuk utunkat, a kedves, az imá-
dott hegyvidék elragadó, költészeti panorá-
mája között.

Lelkem emelkedett, mondom, mert hisz
én teljes életemben imádtam a hegyeket, me-
lyeknek égbe emelkedő csúcsain, soha meg
nem mászott ormain, az örök hó határán
millió tényben török meg a haldokló napsugár;
melyeknek örökké zugó forrásai, zöld, illat-
terhelt fenyvesei annyi regéről csacsognak egy-
más között. Oh, ha mi azokat értenők!

Itt, az örökifjú élet honában, a jámbor,
de veszélyt nem ismerő hegylakók ajkáról hal-
lám ez eltemetett regék egyikét, a következő
történetet.

* * *

V*) faluban élt egy öreg asszony, bár-
mily szegény volt is, egy nagy kincset birt,
melyet úgy féltett, úgy őrzött, mint a két
szeme világát. E kincse, e féltett drágasága

volt a legszebb leány, kit e hegyvidék lakói
valaha láttak: a zergekarcsu Milinka. Az agg
nő szeretettel teljes gondossággal csüngött
egyetlen gyermekén, ifjúkori boldogságának elő-
zalogán, csak arra vágyva, hogy dédelgetett
leánya viszon-érezelmével aranyozza be alko-
nyodó élte napjait. Egy kívánsága volt, hogy
leánya egyedül őt szeresse, s egy hiedelme
volt, hogy vágya teljesül.

— Oh, boldog álmai a szülő szereteté-
nek, mely nem nézi az ifjúkor fejlődő vá-
gyait, nem hisz a szerelemben, csak egoizmu-
sát, a saját boldogságának egoizmusát látja!

A leánynak pedig már volt választottja.
Egy deli, katonaviselt ifju, kinek tüztektete
felolvasztá a leány szívet sokaig fedő jéglepelt
s a leány, ki soká nem tudott érzeni, heves,
lobogó szenvedélyre gyúlt a legény iránt.

Tudja a jó Isten, hol találkoztak! hisz
az életnek vannak pillanatai, melyek két em-
ber sorsát visszavonhatlanul döntik el. Egy
óvatlan pillanat, melyben vértzetlen kebellet
lep meg a sors küldötte, határoz életünk felett.

Igy történt ifjainkkal is. Hiába örködött
Milinka felett az anya gondos szeme, a leány
mégis beleesett a legnagyobb betegségbe, mely-
nek eldőlte rendesen csak egy szón mulik.

A leányra nézve e szó pedig nem lehe-
tett kétséges. Bizonyos volt benne, hogy anyja
»nem«-et fog mondani.

Egy szép délután beállit a legény Milin-
káéhoz, s mint a ki tudja, hányadán van,

annak rendje és módja szerint megkérte a
leány kezét.

Az öreg asszony olyan lett, mint a ha-
lál, e kijelentésre; ajkai elnémultak, csak ré-
veteg szemei bámultak a leányra, ki nem bir-
ván ki a lélek erős küzdelmét, mely e szókra
belsejében keletkezett, félájultan borult a le-
gény széles kebelére.

Az anya tiltó mozdulattal állt ott a sze-
relmes pár előtt, s elfehéredett ajka, valami
»nem« lélet rebegett. Nehány kínos pillanat
telt el e hallgatagságban, végre megszólalt az
öreg asszony:

— »Hosszu történet az, mit el kell nek-
tek mesélnem, de rövidre fogom azt. Egyszer
én is boldog voltam, szerettem egy legényt.
Az a legény a te apád volt, Stefi. Szerelmünk-
ben elfeledkeztünk a világról, hiszen mit is
törődünk vele, mikor egész világ voltunk ket-
ten egymásra nézve. — Oh, azok a fenyvesek,
melyek itt, e kis ház falát körül fogják, be so-
kat tudnának beszélni, ha lehetne szólaniok!
— Apád szívtelenül elhagyott, s én itt ma-
radtam egy átoknál is súlyosabb helyzetben,
mert nemcsak szegény voltam, hanem magam
előtt is nyomorult volt a nevem. Oh sokszor
átkoztam a sorsot magános éjjelen. . . . Ti
azt nem tudjátok, mit tesz szeretni,
de reménytelenül Most majd megtud-
játok! . . .

Mikor az ember minden nap azért ébred
fel, hogy életéből egy időt lerobotoljon a sors

megindulni, nem a járásbíró tett hivatalos kötelességéhez képest jelentést a törvényszék elnökéhez más vizsgálóbíró kiküldése iránt, hanem a közigazgatási szolgabíró jelentette fel a történt mulasztást s ennek feljelentése alapján küldetett ki aztán az új vizsgálóbíró.

De az is kiszült, hogy a járásbíró nem hivatali hanyagságból követett el mulasztásokat a vizsgálat körül, hanem mert a nemzetiségi izgatókkal, a kiket az erélyes vizsgálat kompromittált volna, cimborált s erről a törvényszéki elnöknek tudomása is volt.

Köztudomású volt Mahrnak a leghírhedtebb oláh izgatókkal való szoros barátsága, sőt az is, hogy a magyar kaszinóba csak azzal a feltétellel volt hajlandó belépni, ha a kaszinó kitörli a címéből a „nemzeti” szót.

A budapesti esküdtek is egyhangulag felmentették a járásbíró támadóját a főügyesség által emelt vád alól, de nagyon kételkedünk benne, hogy ez az ítélet a járásbíró ur állását megrendítené, mert ha a Popovits sajtóperében hozott hasonló ítélet után nem ejtették el őt, ugyan miért ejtenék el most?

A nemzetiségi izgatók nagyon a kormány malmára hajtják a vizet, azért az esinján is bánik velük. Ezek az izgatók birták rá az oláhságot a passzivitásra, a melynek következménye, hogy a kormánypárti képviselők zöme a nemzetiségeklakta vidékekről kerül a törvényhozásba, még pedig aránylag nagyon olcsón: illő tehát, hogy kellőképp rekompenzáltassanak is nagy számú állami hivatali osztogatása s ezeknek minden áron való dédelgetése által.

Mit törődik azzal a kormány, hogy a népbíró akármilyen becstelenséget is sűt az ilyen tisztviselő homlokára.

kezébe; midőn az ember egy virágtól, egy fűszáltól sem meri kérdezni: »miért élek? miért nem pusztulok el?« óh az borzasztó! Midőn az ember szíve csak folyton egy szót suttog: »soha!«

Ilyen nyomorult lettem én apád hűtlensége miatt. . . . Ezalatt teltek az évek, lassan forogva az idő vaskerekén. . . . Tömött hajam már ritkulni, ében fürteim már őszülni kezdettek, reményem utolsó szikrája is kialudt, hogy megsegít az Isten; ekkor jött apád Milinka, ki nem a rózsákat nézte az arcon, hanem a két dolgos kezét, s mindennek előtt a hűséget. . . . Megkért, s én kihűlt szívet ajándékoztam neki. . . .

Frigyünk záloga te vagy, s én megfogadtam, hogy magamnak tartalak meg, míg élek, azután pedig, ha eljönne az utolsó óram, lelkedre kötöttem volna, hogy a Bold. Szűz szolgálatára szenteld magad valami zárdában.

Vallásban neveltelek, távol tartottam szívedet a férfaktól, nem akartam, hogy azon kárhózatós érzést megismerjed, melynek vége mindig a csalódás. . . . Most tudom már, hogy ismered, de mégis látod arra kérék, ne ta szítsd anyádat a buba, légy könyörületes egy öreg nő iránt, ne menj e férfibe. Tedd meg nekem ezt gyermekem. . . . Majd feledést hoz az idő, s meglátod, oly boldogok leszünk!

A leány egy ideig habozott, azután némán dőlt az anyai karokba.

* * *

Két esztendő pergett le ezalatt az idő

Hirek.

Pécs, 1898. február 9

Hogy mulattak a régiek?

Disznótörözés idején történt. A sok hurka, kolbász, töltött káposzta jó »ágyat« vetett; csuszott rá az ujbó (vált bőven, hiszen se peronoszpóra, se regale adó nem volt még akkor.) A hosszú disznótörői mulatozásnak azt a címet adták, hogy csapni való, szuroksötét idő van. Ők bizony nem mentek lámpás nélkül.

Az előzékeny házi gazda gondoskodott hát lámpásról. Még maga gyújtotta meg benne a faggyugyertyát.

No, de most már menjetek. Másik hordót nem ütök csapra a mennybeli jussotokért se. Nyugodjatok le. Rátok fér. Ha nem lennétek a vendégeim, azt is elmondanám, hogy nagyobb malacok vagytok, mint a mit belaktatok.

Ez olaj volt, a tüzre. (Jól tudta azt a házi gazda!)

— Hát ilyen smucig vagy? Azért se. Most már azért se megyünk. És bele kezdtek a gazdát bosszantó nótába.

Nem, nem, nem.

Nem, nem, nem.

Nem megyünk mi innen el,

Mig a házi gazda minket, —

Furkós bottal ki nem ver.

De hiába sok a végsőt erőltette. Hát elindulának és el jutának — a templomig. Itt pedig — mint mindenki tudja — a világ fennállása óta olyan légvonalas van, hogy a lámpa világa elsötétült, mint a Hamlet lelke. A lámpásvivő gyakorlati ember volt.

Minek vigyen ő olyan valamit, a minek nem lehet hasznát venni. Pfüj! a templom oldalához vágta a családi ereklyét. A lámpás a perctől kezdve erősen néhai lett.

A vendéglátó ur véletlenül másnap a néhai lámpájának porhüvelyé előtt ment el és némely töredezett darabokról következtette, hogy aligha az ő lámpása nem mult ki ilyen csuf halállal.

Kutyák megálljatok! — gondolkozott jámborul, majd visszaadom én azt kamatosan. Várjatok csak!

Másnap a következő manuskriptumot vitte a staféta a lámpapusztítóékhoz:

Nini! Maradt még egy kis hurka teg-

nagy orsóján. Milinka fogyott napról-napra s édes anyja nem tudta, vajjon mi baja van a kedves leánynak.

Ah, ha látta volna, midőn a szende gyermek a hegyek közt bolyongva, egy kedves forrás partján megpihent s fájdalomdúlta arcát a magas, tiszta ég felé emelé: nem kérdezte volna: »mi bánt édes gyermekem?« Az a sápadt arc, az a kétségbeesést tükröző tekintet fényesen szóló bizonyítékai a fel-felujuló, soha el nem fojtott emlékeknek.

Azok a nefelejtkszoszoruk, melyeket a leány a patak partján naponta megfűzött és újra kibontott, mily ékesen kérdék: »Tudnál-e feledni?« S a szív mily hallhatóan felelte: »Soha!«

A leány pedig haldoklott, lassu hervadás-sal, mint a virág, melynek éltető nedveit kiölte a nap szuró sugara!

Ime ismét ott ül a patak partján, a kedves virágok között. Gondolatai bizonyosan azoknak panaszoják el árvaságukat. Elmerülten ül, szép szemei becsukvák, szinte nem is látja a közeledőt.

Magas, szálas férfi az érkező, kinek erőteljes természetén megfeszül az egyenruha. A lányhoz érve megtántorodik, szeme rámered, sóhaj tör elő kebléből: »Te vagy Milinka, ismer-e még?« A leány felszökik ültéből az ismerős hangra, kinyitja szemét, megdörzsöli, vajjon nem álmodik-e s azután — de ki tilt-hatná meg két szívet, hogy egymás felett sirja el keserveit? Végre így szólt a legény:

napról. Jöjj csak estére. De lámpást nem adok. Hozzatok magatokkal.

A kompánia együtt volt pontosan az esti harangszóra.

A lámpatörés legbűnösebbje jámborul meg is kérdezte a háziasszonytól, a ki a konyhán szorgalmaskodott:

— Ugyan komámasszony! Mutasson már a lámpásomnak helyet. Hová tegyem?

Hiuz szemekkel leste a gazda, hogy a lámpapusztító pernahajder hová helyezi a lámpását?

Várj csak! — sziszegte a fogai között.

Abban az imposztorban azonban nagy fika lakozott. Jól tudta ő a házigazdának jelszavát. Szemet szemért, fogat fogért. Aztán később lassan kiporoszkált a konyhába és az oldalfalról leopta a maga lámpását, betette a zsebébe és arra a helyre, ahol előbb az övé állott, ráillesztette a házi gazdának a polcon levő lámpását.

A házi gazda pedig kipécézett hadicsel szerint ültette vendégeit. Ama bizonyos pernahajder az asztalfőre került, nehogy ha megérzi a sáfrány-illatot, kiugorhassék. A nagyobb hatás kedvéért a konyhaajtót nem engedte betenni s a mellé ült. Mikor már jó hangulat volt, a házi gazda vésztyjósloán emelkedett fel.

— Ne dikciózz, János, mondotta az asztalfő ünnepelte.

Megemlegeted te azt a dikciót, mondotta fölényesen a gazda:

— Azt hiszi az én K. — barátom — mondta tovább, hogy én rajtam oly könnyű nevetni. Öreg róka legyen az, aki engem meg tud tréfálni, — pajtás. Cimborák! Tegnap ti nevettek a lámpám kimulásán, de az nevet igazán, a ki utolszor nevet.

Ezzel imperátori lépéssel kimegy a konyhába és gyorsan, meg se nézve, arról a szegről, hová előbb a barátja helyezte, a lámpást leveszi, gyorsan földhöz vágja. Recscs. Ez a lámpás a lámpások legborzasztóbb halálával mult ki.

Pillanatnyi csend. A gazda diadallal néz körül.

Ebben a pillanatban K. a csendet felhasználva, nagy flegmával kiveszi a maga lámpását a zsebéből.

— Pajtás! én nem tudom, kinek a lámpását törted el, mert az enyém meg van.

Homéri kacaj! aztán egész este nevettek, maga a gazda is, hogy de ez már ügyes

— »Nem tudtam nélküled élni, a vágy visszahozott hozzád. Ezredemben hallottam, hogy van egy bűvös virág, a sziklarózsa, mely a Rozalia nyugati oldalán terem. E virágnak két tulajdonsága van; az egyik, hogy csak naplementkor nyílnak ki szirmai, éjjel virit, s hajnalban újra becsukódik, a másik, hogy ki ezt megszerzi, örök boldogságot szerez, s minden vágya teljesül. . . . Én eljöttem messze földről a rózsáért. . . . Te értesz engem földről a rózsáért. . . . Várj meg, holnap ilyenkor kezembem lesz a rózsza. . . . Isten veled drágám. . . .« s egy szívből szakadt, utolsó csók jutalmazta a boldogság kereső rózsavadászt.

* * *

Másnap, harmadnap, hiába várta kedvesét a havasi lányka, az nem jött. . . . Ő a rózsák boszuállók. . . . nem engednek országukba törni az idegennek, nemhiába királynő a nevük. . . . És a boszu jól sikerült.

* * *

A V-i temetőben két sirhalom van egymás mellett. Nefelejtsek ékesítik a sirt; a sirhalmon egy elaggott asszony zokog s bánatos hangjába belefűtült az esti szél mélabus hangokat: »miért élsz, miért nem pusztulsz el?« A sziklarózsa pedig büszkén áll az ormon, meg-megrázva fejét kedvese, az alkonyszellő csókjaira, s jókedvében kacagva mondja el a történetet rózsauokáinak »a völgyi leányról s a vakmerő rózsavadásztól.«

Tiborc Ágost.

volt, nagyon ügyes volt. A mi apáink így mulatoznak.

Most pedig, hogy mulatunk. Fényes szalonok, sok adósság. Kifejlesztett igények. Emberszólás. Sivárság. A fényben nincs boldogság. Nincs, nincs!

V. L.

Napirend 1898. február 10-én.

Naptár: csütörtök, febr. 10. — Róm. kath.: Skolasztika. — Prot.: Skolasztika. — Görög-kel. (jan. 29.) Ignác ereklyéi. — Zsidó: Sebat 18. — Nap két 6 óra 59 perckor; nyugszik 4 óra 57 perckor. — Hold két 9 óra 38 perckor este; nyugszik 8 órakor reggel.

Időjárás: hőmérséklet 1 f a g y p o n t; légnyomás 753. — Kilitás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint hőemelkedés, helyenkint csapadék várható.

Közigazgatási bizottság ülése a városházán d. e. 11 órakor.

Katonai felülvizsgálat a vármegyeházán d. e. 9 órakor.

Örmesterek bálja este 8 órakor a Vigadóban.

— **(Személyi hir.)** Dr. Fejérváry Imre báró főispán a ma reggeli vonattal hivatalos ügyekben Budapestre utazott, honnan holnap estére várják visszaérkezését.

— **(A pécs-baranyai kerékpáros-egyesület)** f. hó 19-én tartja alakuló közgyűlését, melyen az egyesület tisztikarát megválasztják s megállapítják az alapszabályokat, az egyesületi jelvényt és egyenruházatát.

— **(Kántortanító-választás csendőri fedezettel.)** A már két év óta üresedésben volt és oly sokat említett dunaszekcsői kántortanítói állás most lett választás útján betöltve. Eberling Mátyás, elnöklő barcái esp. plebános nyitotta meg a gyűlést. Midőn röviden előadta az összejevetel célját s felhívta az iskolaszék tagjait, hogy legjobb meggyőződésük szerint gyakorolják választói jogukat, egyszerre kiugrik a padból valami Frányó nevű nem iskolaszéki tag s követeli, hogy a választói jog az összes népnek adassék meg, mert biz a kántort ők mindannyian fizetik. Lett erre oly nagy lárma a teremben, amely csaknem léktelen orditássá fajult s az egyik magyar legény már is bicskát rántott elő, mire Freytag Lajos jegyző kiszólt az ablakon, a készenlétben levő csendőrökhöz, a kik közül négyen 9 községi rendőr kíséretében be is jöttek a terembe. Erre lelohadt a harcias kedv s a választás is csendben ment végbe. Tíz pályázó közül Ungár Géza, d.-szekcsői helyettes kántor lett megválasztva 12 szavazattal. A 16 iskolaszéki tag közül 4 nem szavazott.

— **(Kaszinó-bál.)** A dárdai »Casinó-egyesület« folyó hó 19-én (szombaton), a kaszinó termeiben műkedvelői hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldtek. Belépő-jegyek ára: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Kezdeté este 8 órakor.

— **(Kinyomozott magyarfalók.)** Csak nemrég jeleztük, hogy az elmúlt héten, szerdán, négy eszéki himpellér átrándult Dárdára és ott, midőn már teljesen lerészegedtek — a magyarok Istenét szidva — tovább hajtottak és a főutcán keresztül — sebesen hajtván — folyton lövöldöztek. Wolf, dárdai őrsparancsnok, örmester, azonnal azok kiletését tudakolni és sok, fáradságos kutatás után sikerült is neki azokat Ransberg Miksa, Liska István, Eisenhut György és Filipp

József, eszéki lakosok személyében megtudni. Fel is jelentette azonnal a tüntetőket és így hiszszük, hogy a hengező firmák méltóan megfognak büntettetni.

— **(Somogyvármegye közgyűlése.)** Somogy vármegye törvényhatósága tegnap tartotta első évnegyedes rendes közgyűlését. A gyűlés tárgysorozatába nem kevesebb mint 104 ügydarab volt felvéve. Ezen a gyűlésen tárgyalták a Szaploncay Manó, megyei főorvos által készített szabályrendeletet is, melynek célja a somogyi part fürdőtelepeinek rendezése, s az egészségügyi viszonyok tejlesztése, a telepek tisztítása stb. A szabályrendelet folytán a Balatonpart somogyi része, mely eddig elhagyatottságáról és kopárságáról volt nevezetes, néhány év alatt igen előnyös átalakuláson fog keresztül menni.

— **(Eltűnt törvényszéki bíró.)** Gallovits Zoltán dr. a budapesti büntető törvényszék albirója, mint napok előtt megirtuk, elhagyván hat napos feleségét, annak hozományával Amerika felé vette útját. E hó 4-én járt le egy havi szabadságideje, melyet betegség címen kapott. Zsitvay Leó törvényszéki elnök addig, míg Gallovits szabadságideje nem járt le, nem kutathatta, mennyiben felelt meg a valóságnak azok a hírek, a melyek Gallovits bíró kalandos szökéséből szárnyra keltek. Most azonban, miután február 4-én az engedélyezett szabadságidő lejárt s Gallovits bíró működésének megkezdése végett nem jelentkezett, sem viselt hivataláról nem mondott le, az elnök megkereste a rendőrséget, hogy Gallovits tartózkodási helyét puhatolja ki. Ha a rendőrség sem tudna hirt adni, hol, merre van Gallovich, az elnök a hivatalos lap útján fogja felhívni, hogy bírói székhelyén 15 nap alatt jelentkezzen. S ha ez a felhívás is eredménytelen marad, a főügyészséget keresi meg, hogy az eltűnt bíró ellen megindítandó eljárás tárgyában indítványt tegyen.

— **(Álarcos bál.)** A pécsváradi iparos-olvasókör folyó hó 19-én saját helyiségeiben álarcos-bált rendez. Belépti-díj személyenként 60 kr., családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem az olvasókör könyvtára javára fog fordíthatni.

— **(Örületből a halálba.)** Zola Emil most a Dreyfuss-szenzáció folytán aktuális ugyan, de a mit a fogadatlan prókátornak felcsapott nagy naturalista az ő »Emberirtó«-jában megirt, annál fogva aktuális lesz örökké, míg csak a világon pálinka és olyan ember lesz, aki a szeszes italok mértéktelen élvezetének a rabja. Az éjjel történt nálunk is egy ilyen szomorú eset, mely aktuálissá teszi most Zolát, nemcsak a Dreyfuss ártatlanságának hívei, de az ember sorsával törődők előtt is. A szeszes italok mértéktelen élvezetének rabja volt ez a legujabb áldozat is. Kiűtött rajta a delirium tremens; megőrült, és az örület vége hirtelen beállott halála lett. *Tabacsek* József, kigyó-utcai lakos, már tegnap feltűnő módon viselkedett otthon; majd délután elment hazulról és estefelé a hal-téren levő lámpagyújtogató szobában találtak rá a gázemberek, ahol egy sarokba huzódva, remegve beszélt el, hogy őt egy bika üldözi s az elől menekült a szobába. A lámpagyújtogatók erre közrefogták és hazavezették. Otthon se nyugodott azonban; egész éjjel járt-kelt s végre megint

eltűnt hazulról. Hajnali négy óra tájban be ment a városházára. Ott a kapu alatti követnek állt és körmeivel akarta felszedni, folyton kiabálva:

— Itt van az én kincsem! Sok pénz van itt; csak fel kell ásni!

Persze a rendőrök közrefogták és bevitték az őrszobába, ahol ismét üldözési mániát vette elő s folyton a bikát emlegette, a mely ki akarja taposni a beleit. Végre lecsendesedett úgy, a hogy és hazavezethették. Kovács Antal, ügyeletes rendőrbiztos, Tolnai Vilmos dr. tisztiorvossal nyomban elment utána a lakására és ott az orvos vizsgálat alá vette s konstatalta rajta a delirium tremens. A megőrült ember alig viselte pár pillanatig nyugodtan magát. Ismét elővette a roham és ez volt az utolsó. Összerogyott s nem is kelt fel többé. Agyszéllhűdés ölte meg s így az örülettől megváltotta a halál.

— **(Börgyári munkások sztrájkja.)** A Höffler Testvérek börgyárában kiűtött sztrájknak is megvan már a maga sztrájk-bizottsága. Ez a bizottság most pénzt akar szerezni a sztrájkolók részére, hogy ha a holnapi egyezkedés nem sikerül a főkapitány előtt, a munkások tovább folytathassák a sztrájkot. Erre mutat legalább az alábbi levél, melyet a sztrájk-bizottság ma magyar és német nyelven kibocsájtott: »Tisztelt Szaktársak! Szomoruan kell tudomásukra adnunk azt, hogy mi Pécsen a Höffler-gyárban dolgozó börmunkások február hó 7-én beszüntettük a munkát! A tisztelt kizsákmányolónk minden egyes munkásnak levont a rendes béréből 1—2, sőt még 3 frtot is. Ezt az arcátlanságot mi elnyomott és jogfosztott munkások elhatároztuk, hogy tovább nem fogjuk tűrni — és beszüntettük a munkát. Most tisztelt testvérek, arra kérünk titeket, vegyétek kötelességteknek, minket ebben a harcban támogatni, mert csak úgy lehetünk győztesek; tartsátok ezt szolidáris kötelességteknek. Minden egyes levelek, vagy pénzek, Hartnyánszky Frigyes, Klimó utca 13. szám alá küldendők. Testvéri üdvözléssel a sztrájk-bizottság.«

— **(Miniszteri biztos a gazdasági egyesületnél.)** Otócska Géza még mindig Koppenhágában van s bár az a remény, hogy bűnös manipulációit rokonai rendezni fogják, még sem fog ügye olyan simán lefolyni, mint ennél fogva várni lehetne. Mert Otócska Géza ugyancsak bajba keverte a baranyavármegyei gazdasági egyesületet, melynél 24 ezer forintot kitevő olyan összeg hiányzik, mely az államkincstárt illetné. Nem elég az, hogy az egyesületnek 8000 frtot kitevő törzsvagyona is elkallódott Otócska Gézának, mint elnöknek a kezén, hanem hozzá évekre visszamenőleg sosem történt elszámolás az államkincstárt illető pénzekről, melynek most már 24 ezer forintot tesznek ki. Mikor Otócska eltűnt, csak az egyesület törzsvagyonára vetett keresztet a választmány, de nemsokára a földmívelésügyi miniszter kiküldöttje is számadást kért az el nem számolt ezrekről. Ekkor Trixler Károly alispán a választmányt zárt ülésre hívta össze, a mely azonban a 24 ezer forintok hovatünéséről nem tudott számot adni. Nem volt más hátra, mint rendkívüli közgyűlést tűzni ki folyó hó 12-ére, a mikor elnököt akartak választani s annak vezetése alatt tisztázni az előd szennyését. Azonban Fejérváry Imre báró főispán is megvizsgálta a dolog mibenlétét s nem tehetett mást, minthogy az ügy tisztázására miniszteri biztos kiküldését kérte. Darányi Ignác földmívelési miniszter erre hétfőn kelt rendeletével *felügyessz-*

tette a gazdasági egyesület működését és az ügyek rendezésére *Lekky István* miniszteri segéd-titkárt küldte ki miniszteri biztosi minőségben. Így állván az ügy, a folyó hó 12-iki közgyűlés is elmarad, miről ma *Vörös Mihály* egyesületi titkár, a következő körlevélben értesíti az egyesület tagjait: »Nagyságos *Trixler Károly* ur, *Baranyavármegye* alispánja, folyó 1898. évi február hó 8-án kelt 3250. sz. alatti átíratában tudatta velem, hogy nm. földművelésügyi m. kir. Miniszter ur 1898. évi február hó 7-én kelt 1062. eln. sz. alatti rendeletével az egyesület működését felfüggesztette és az egyesületi ügyek rendezésére *Lekky István* miniszteri segéd-titkárt küldötte ki biztosi minőségben. Együttal meghagyta, hogy erről az igazgató-választmányt és az egyesület összes tagjait azon megjegyzéssel értesítem, hogy a folyó hó 12-ére hirdetett választmányi- és rendkívüli közgyűlés nem lesz megtartva.« A miniszteri biztos kiküldése az egyetlen mód, hogy az egyet ügyei tisztáztassanak. A nagy bizalom, melylyel *Otócska* iránt viseltetek, megtermé a maga gyümölcsét. Az ő távollétében a dolognak más gazdája nem akad; az el nem számolt nagy összeg pénzről senki sem tud semmit: a választmány tagjai nem tudnak róla, kik és mikor bízták meg *Otócskát* a pénzek kezelésével; a választmányi ülésnek idevonatkozó határozatáról és jegyzőkönyvéről senki sem tud semmit. Így hát egyedül a miniszteri biztos által megindítandó s mindenre kiterjedő vizsgálat vehet a dologra világszágot és rendezheti az egyesület ügyeit. *Lekky István*, miniszteri biztos, tegnap délután meg is érkezett Pécsre és kezébe vette az egyesület ügyeinek rendezését.

— **(Kis halott.)** *Mikesch Lajoska*, *Mikesch József* és neje, *Madarász Aranka*, hároméves kis fiacskája, ma reggel *Magyarpeterden* meghalt. A kis halott temetése ugyanott holnap (csütörtökön) délután 3 órakor lesz.

— **(A pécsi dalárda farsang bucsuztatója.)** Az a bolondok estélye, melyet a pécsi dalárda f. hó 21-ére tervezett, mikor is a »*Pajkos diákok*« című szindarab is előadásra került volna, elmarad. A dalárda tagjai annyira igénybe vannak véve a sokféle betanulni valóval, hogy nem tudnak erre a terminusra elkészülni tökéletesen, már pedig ők csak kifogástalanul akarnak produkálni. Természetesen nem végképen marad el a pajkos diákok előadása, hanem a színészek eltávoztása után a színházban fogja azt a dalárda előadni.

— **(Egyházmegyei hírek.)** *Lerch István* és *Arányi Géza*, végzett papnövendékeket *Hetyey Sámuel* megyés püspök tegnap áldozópapokká szentelte fel. — *Jozgits János* dr. bonyhádi plébánossá, *Ratman Boldizsár* magyar-széki plébánossá, *Kirschaneck Ödön* pedig szentistváni plébánossá kinevezettek. A nagyvejkéi plébániára gondnoki minőségben *Fuchs Vilmos*, kisasszonyfai segédlelkész, küldetett ki. *Klein Tivadar*, segédlelkész Nagyvejkéről *Kéméndre*, *Riedlinger Dezső* Kéméndről *Laskafalura*, *Diósy József* Hosszúhetényről *Kisasszonyfára* és *Nunkovics Gábor* *Laskafaluról* Hosszúhetényre helyezettek át segédlelkései minőségben.

— **(Dóry Andor sorsa.)** A váltóhamisítások elkövetése után eltűnt *Dóry Andor*, tolnamegyei nagybirtokos sorsáról ma sem tudnak semmi bizonyosat. Az általános hír, hogy *Dóry* Amerikába szökött, még megerősítést nem nyert és vannak sokan, akik azt hiszik, hogy *Dóry* még mindig Európában tartózkodik. Erre mutat legalább az a hír, mely ma Pécsen is elterjedt, hogy *Dóryt* Bécs-

ben a rendőrség letartóztatta. Az elfogásáról szóló hírt azonban semmi hivatalos értesítés nem erősítette meg és így az eltűnt nagybirtokos sorsa még mindig bizonytalan.

— **(A testvérek.)** *Rab Kálmán* és *Rab József* testvérek s mint ilyenek, még a rossz uton se hagyják el egymást. Tegnap a »*Vadember*« szálloda udvarán levő beszállóban egy kocsin egy párnát láttak s mivel valamelyiküknek eszébe jutott, hogy el kellene azt emelni, mindketten tolvajokká lettek s a párnát közös egyetértéssel el is emelték. A kocsi s rajta a párna is, egy szellői földművesemberé volt, a ki a kislánya lábait betakarni, hozta be magával. Az esetet mikor bejelentették a rendőrségnek, az csakhamar kinyomozta a tolvajokat s az ellopott párnát meg is találta náluk. Ügyüket átteszik a bírósághoz.

— **(Csavargók tanyája.)** Kint a réteken a szalmakazlak ilyenkor enyhe szállást szolgáltathatnak a lakás nélküli csavargóknak. Tudja ezt azonban a rendőrség is, mely gyakran razziaát tart arra kifelé és ez a razzia ritkán jár eredmény nélkül. Az éjjel is volt eredménye a szalmakazlak körül tartott razzianak, mert három hely és munkanélküli csavargót ugrasztottak ki a kazlak közül, a kiket egyelőre a rendőrségi börtönbe importáltak, a mig illetőségi helyüket kipuhathatják és haza toloncolhatják őket.

— **(A konyha rejtelmek.)** Himesházáni *Keszner Ádám*, ottani lakosnak, konyhajótját ismeretlen tettesek feltörték és oda behatoltak, bizonyára azért, hogy a konyha titkaival megismerkedjenek. De hát ezzel nem elégedtek meg, hanem vagy 30 forint értékű sertéshúst elemeltek onnan. A kíváncsi betörők garázdálkodását a káros csak másnap reggel vette észre és sietett bejelenteni az esetet a dunaszekesői csendőrségnek, hogy az nyomozza ki a tetteseket. De a nyomozás még eddig nem vezetett eredményre.

— **(Háziezredünk mulatsága.)** A *Frigyes* főherceg nevét viselő 52-ik gyalogezrednek a fővárosban fekvő zászlóaljainak őrmesterei és altisztjei ma este táncestélyt rendeznek Budapesten a »*Két korona*«-szállóban. A mulatságon többen vesznek részt háziezredünk őrmesterei és altisztjei karából Pécsről is.

— **(A pécsváradi Kaszinó)** f. hó 15-én, a jövő kedden táncmulatságot rendez. A kaszinó vigalmi bizottsága ez estélyre meghívta vendégeül a pécsi jogászijuság tagjait is s így remélhetőleg nem lesz hiány a bálon táncosokban. A zenét szintén pécsi zenekar, *Rác Gusztó* bandája fogja szolgáltatni. A belépti-díj a mulatságra egy forint lesz; a meghívott vendégek azonban nem fizetnek, sőt — mint pécsváradi levelezőnk írja — Pécsről ki és vissza kocsikázásról is az előzékeny vigalmi bizottság fog gondoskodni.

— **(Szenzáció Árpádon.)** A szomszéd *Árpád* falu lakosságát tegnap óta egy fiatal szerelmes pár eltűnése tartja izgatottságban. Egy fiatal leányt szeretett egy fiatal legény. Ők lettek volna a legszebb ifjú pár a faluban; a leány atyja bele is egyezett a házasságba, de nála is — mint *Árpádon* általában az asszony parancsolván, nem lett a házasságból semmi. A két szerelmes erre kinyilatkoztatta, hogy egymás nélkül nem élhetnek s inkább meghalnak együtt, semmint

egymáséi ne legyenek. Tegnap reggelre aztán eltűnt a legény is, a leány is a faluból. Hogy hová mentek, senki sem tudja s attól félnek, hogy öngyilkosságot követtek el, egyesülvén a halálban. ha már az életben együtt nem élhettek. Most keresik őket mindenfelé.

— **(Engedély az alkalmi eladásokra.)** A kereskedelemügyi miniszter mérsekelní igyekszik ama címeknek és céduláknak a hangzatosságát, melyeket időnként egyes kereskedésekre szoktak kiragasztani. Az »*ocasió*«, »*parthie-árak*« és »*alkalmi árak*« feliratnak izen hadat egy körrendelet, melyet a miniszter a másodfoku iparhatóságokhoz intézett. E szerint ha oly célból akar valaki üzletet nyitni, hogy ott máshonnan összevásárolt, megmaradt s kiselejtezett árukat adjon el tömegesen és gyorsan, erre a rendes iparigazolványon kívül külön engedélyt kell kieszközölni, mely engedély az illetékes kereskedelmi és iparkamara tájékoztató véleményének meghallgatása után az elsőfoku iparhatóság részéről legfeljebb három óra adható.

— **(Késelés.)** *Dárdán* a minap *Blagovics András* és fia *József*, (ismétlő-iskolás), *Márkovics József* és *Szokolics József* együtt mulattak a »*Filoxera*« vendéglőben. Úgy éjfél tájban hazatartottak, de utközben valamin összekaptak és hogyan, hogysen *Szokolicsot* olyannyira megkéselték, hogy az csaknem elvérzett. *Társai* azonban ellillantak. Az orvos azonnal a helyszínre érkezett, összevarrta a mély vágásokat. A sebesült felépüléséhez azonban igen kevés reményt fűz. *Wolf*, *dárdai csendőrmester* csakhamar megkerítette a késelőt, *Blagovics András* személyében, az azonban ezideig mindent tagad. De a megsebesült maga is mondja, hogy *Blagovics* szúrta meg. Így több, mint valószínű, hogy sikerülend az ipsét beismerésre bírni.

— **(Tűz a kirakatban.)** A *Róth Béla* király-utcai kereskedésének kirakatát megvilágító villanyos körték egyike megrepedt és csaknem szerencsétlenség okozója lett. Szerencsére tegnap este a kirakat beszédése alkalmával észrevették, hogy a körülötte elhelyezett selyemingek megperzselődtek és mielőtt nagyobb baj történhetett volna, eltávolították a megrepedt üveggörtét.

— **(A ki gyapjút lopott.)** *Mohácson* *Wolf Zsigmond* raktárából egy hatvan kilós zsák gyapju tűnt el. A gyapjút olyan valakinek kellett elvinnie, kinek vagy kapukulcsa volt, vagy nagyon ismerős volt a házban. A gyapju *Fleischmann Mihály* ellen irányult, ki azelőtt *Wolléknál* házi szolga volt. A rendőrség *Fleischmann Mihályt* a városházára vitte és kihallgatta. Hosszas tagadás után aztán bevallotta, hogy este belopódzott a kapun, meghuzta magát az istálló egyik sarkában, s éjjel az ablakon át bemászott az udvaron levő raktárba, kivonszolta az említett zsák gyapjút s a kapubejárat alá vitte. Ekkor a lépcsőkön felment az emeleti folyosóra, magához vette a szokott helyen logó kapukulcsot, kinyitotta a kaput s elvitte a gyapjút *Német-Bolyba*, a hol kilóját 80 krjával eladta. Arra a kérdésre, hogy mi vitte őt erre a bűnös tetre, azt válaszolta, hogy egyik lova elpusztulván, a gyapju árából másikat akart venni. Átadták a járásbírósnak.

Öld meg a csábitót!

— Törvényszéki végtárgyalás. —

Pécs, 1898. február 9.

Oszró község legelőjén a múlt évi november hó 23-án összeverve találták meg Tompa János, községi pásztort, a delelő kut közelében.

Ott feküdt a földön összeszurkálva, melében egy golyóval s mikor egy kocsi ment arra, annak integetett s úgy vették észre és a kocsira tévén, hazavitték lakására, hol a felesége mosta meg a vértől s még azt sem hitték, hogy ki lehet hallgatni, mielőtt meghalna. Az ember erős szervezete azonban győzedelmeskedett; melléből a golyót kivették, sebeit is bekötözték s ő felépült.

Mikor a kocsira az emberek felvették, rögtön elmondta, hogy ki bántotta.

Ott legeltette a csordát a legelőn. Nem volt nála más, csak a botja. Mikor úgy déltájban a delelő kuthoz hajtott, látta arra közeledni Berkes Sámuel, községi csósz, szokása szerint szuronyos puskával a vállán. Berkes ismerőse volt s egészen meglepte, mikor az, közelébe érve, lekapta válláról a szuronyos puskát, felhúzta a kakast és célbavette őt e szavakkal:

— Most meghalsz, kutya! Térdepelj le!

Tompa erre nem tudott mást tenni, mint hogy botjával félreütötte a fegyver csövét. Az azonban eldőrdült és a golyó a mellébe furódott.

De a meglőtt ember nem esett el. Botjával védte magát; támadója pedig levette a szuronyt a puskájáról s azzal ment neki. És összevissza szurkálta; majd, mikor Tompa összerogyott, rátérdelt a mellére és ott meszázrolta tovább, míg eszméletét nem vesztette. Akkor aztán otthagya.

A vérben fekvő ember vagy félóráig volt eszméletlenül. Mikor magához tért, alig tudott mozdulni, felkelni pedig képtelen volt. Szeren-

cséjére, egy kocsit látott arrafelé közeledni s annak integetvén, így vétette magát észre és szabadult meg segítség nélküli elhagyatottságából.

Ugyanigy beszélte el az esetet otthon feleségének, valamint Varga János községi birónak is. Ez alapon aztán Berkes Sámuel feljelentették és a csendőrség letartóztatta.

Berkes Sámuel azonban tagadta, hogy ő követte volna el a gyilkossági kísérletet. Azt állította, hogy nem is járt aznap a községi legelő felé, bár ez állítását részben megcáfolták Bózsó János és Margit Jánosné, a kik látták, mikor ő a legelő felé ment. De súlyos gyanuok volt az is, hogy tarisznyáján és ruháján elmosott vérnyomokat fedeztek fel.

A legsúlyosabb gyanuokot azonban az az ellenséges érzület nyújtotta, melyet Berkes Sámuel Tompa János ellen táplált s melynek oka egy asszony volt.

Ugyanis Berkes Sámuel, a ki első feleségét már régen elvesztette, két év óta együtt élt özv. Moisz Péterné szül. Tóth Annával. Harmadik szomszédjuk volt a faluban Tompa János, a ki feleséges ember volt ugyan, de azért valami félév óta utána járt a Berkes asszonyának is. Ez azonban semmi feltékenységet nem táplált, mindaddig, míg egyszer azon nem kapta Tompát, hogy az a nyitott ablakon bemászott a lakásukba. De hát, mikor kérdőre vonta, a megcsipett szeladon azzal védekezett, hogy ő koránsem légyottra, hanem azért jött, hogy megverje az asszonyt, mert az perpatvart szit közte és a felesége között. Ugyanis azt újságolta a feleségének, hogy ő pálinkát vitt neki ajándékba s ezért persze Tompáné jól összeveszett az urával.

Elhitte-e, nem-e ezt az állítását Berkes, — nem lehet tudni. Tény az, hogy nem bántotta és kiengedte ekkor a kezei közül.

Ez eset után rövid időre történt a gyil-

kossági kísérlet, mely miatt aztán Berkest behozták a pécsi kir. ügyészség fogházába és a törvényszék folyó évi január hó 12-én tartott ülésében a btkv. 278. §-ába ütköző s a 65. § szerint minősülő gyilkosság büntetnének kísérlete miatt vád alá helyezvén, ellene ma tartották meg a végtárgyalást.

Varga Nagy István, táblai bíró, elnöklete alatt Koszér János és Göbel Gyula szavazóbírákból alakult meg a bíróság. A vádhatóságot Rákosi Imre dr., kir. alügyész képviselte; vádlott védelmét Flóris Endre dr. ügyvéd vitte. Jegyzőkönyvvezető Szommer Ferenc aljegyző volt s jelen volt a végtárgyaláson Jellasi István dr., törvényszéki orvos is.

A beidéztet tanuk csak féltiz órákor érkezvén meg a vonattal, a végtárgyalás csak tíz órákor vehette kezdetét.

Megidéztettek: Tompa János, sértett; Varga József, Bózsó János, Barkó János, Margit Jánosné, özv. Moisz Péterné szül. Tóth Anna, Csordás József, Tibikovics János, Csökő Imre, Varga János, községi bíró és Orbán János, — kik mindnyájan meg is jelentek.

A vádlott kihallgatásával vette kezdetét a végtárgyalás. Fegyveres örrel a háta megett állt a bíróság előtt s előadta, hogy oszrói születésű, 45 éves, reform. vallású. Együtt él özv. Moisz Péternével, a kinek tőle két gyermeke van. Vádlott súlyosan rovott előéletű már. *Vér szárad a kezein s emberölésért az eszéki törvényszék tíz évi fegyházra ítélte régebben, a mit ki is töltött.*

A gyilkossági kísérletet tagadja. Azt beismeri, hogy egyszer lakásán ott találta Tompa Jánost; de az a nyitott ablakon szökött be s nem más okból, mint hogy az asszonyát megverje. Ő nem féltette az asszonyt tőle s vele olyan viszonyban volt, mint közeli szomszédok s a csósz és községi pásztor szoktak lenni. Az eset napján nem is látta Tompát; reggel

VIII.

Én szép, tiszta menyasszonyom, én Máriám! Milyen kevesen vannak, akik megbecsülni tudják első szerelmét a nőnek. Szent éjszaka volt az, amikor Mária az enyém lett. Mozdulatlan csönd künn és zaj nem moccan benn sem.

Mária az enyém volt.

De én nem voltam az övé, vagy legalább nem hittem, hogy az övé vagyok: Ő sem hitte. Tudom, mit gondolt. Megmondta sokszor és én nem mondtam neki ellent, mert sohasem volt elragadóbb, mint amikor megremegett szive a féltékenységtől. Meg volt győződve, hogy minden napra tíz szerető is jut nekem. Panaszkodott, hogy »az egész város« tudja ezt. Természetesen nem voltam Máriához egészen hű, de azért senkit sem szerettem úgy, mint őt, akármit fecsegett is az »egész város.«

IX.

»Az egész város!« Fázom a pletykáitól. Férgék, akik a kulcslyukon és az ablakhasadékon másznak be hozzánk, hogy a rágalom kukacait kicipelhessék. »Az egész város« szeme előtt kettős ablakkal zárkoztunk el és mert a szemének hasznát nem vehette, a nyelvét öltögette ránk. A hálószobám ablakzavarában minden este egy tunya, undorítóan pocakos légy ül. Egy öreg, kopott légy és olyan bágyadtan huzta össze magát, mintha moccani sem birna. Alig közeledtem azonban feléje, hipp-hopp, már úgy elhessent, mintha deli, fiatal bogárka

IV.

Mint tudatlan gyermek jött hozzám. Ugy emlékszem, mintha csak most állana előttem. Kissé fontoskodott s mutatta, mintha az élet gazdag tapasztalatokkal áldotta volna meg. Ugy beszélt az életről, mintha már nagy, fekete mult volna mögötte, tele fájdalommal, csalódással és lelki csömörrel, amely megutáltatta vele az örömeit. Baba-szemeit rám meresztve bizonygatta, hogy egész komolyan a kolostorba készül. Ő érzi, hogy csak a csendes, panasztalan lemondás tudná neki még elviselhetővé tenni a földi létet.

Azt mondta — mely meggyőződéssel — csak a szerelemben van boldogság. És a szivek játékából, mely már éppen elég volt nekem — folytatta. — Egyszer szerettem; azt a diákot, aki völegényem volt, most már megvettem. A mézes-mázos szavait meguntam; a kedveskedéseitől megundorodtam. Nem, nem tudok én úgy szeretni, mint a hogy mások szeretnek.

Ezt mondta ő fáradt hangon, de a halántékát vérhullámok festették meg s a szemei a szenvedélytől izzók voltak. Ime egy nő, a ki apáca akar lenni s a ki csak egyre teremtett: hogy szeressen.

Mikor így beszélt hozzám az a magas, nyulánk leány és szavaiban a fájdalom panasza rezgett, akkor megszerettem őt.

Milyen bájos volt így, megnyilatkozván őszinte szive és milyen édes tünemény volt.

pálinkát ivott a korcsmában s aztán kiment, hogy rendes utját végezze, de Tompával nem találkozott. Az elnök keresztkérdései alatt néha azonban ellentmondó feleleteket ad s azt meg egyáltalán nem tudja igazolni, hogy honnan származtak a tarisznyáján és ruháján talált lemosott véryomok.

A sértett Tompa János ezzel szemben megmarad állítása mellett. Minden ellentmondás nélkül adja elő most is az esetet, hogy vádlott rálőtt, aztán szuronyával összeszurkálta és vérbefagyva hagyta a gyilkossági kísérlet színhelyén.

A tanúk között Bózsó János és Margit Jánosné látták, a mint vádlott a gyilkossági kísérlet színhelye felé ment. S a többi tanúk is sok terhelő adatot tudnak vádlottra, a miket csak ritkán gyengít meg a mentő tanúk valamása. Özv. Moisz Péterné — az asszony, a ki miatt a véres eset történt — természetesen arról semmit sem tud, hogy Tompa hozzá csábítási célból ment volna be s okot sosem adott ő Berkesnek a féltékenységre.

A tiz tanu kihallgatása, valamint az eléggé titokzatos eset körülményeinek megállapítása nagyrésztben lefoglalta az egész napot, úgy, hogy ítéletet még lapunk zártakor nem hoztak.

Művészet, irodalom.

○ **Andorffy Péter jubileuma.** Nem csekély dolog az, ha egy színész elmondhatja magáról, hogy huszonöt év óta játszik már a közönség szórakoztatására, felvidítésére s örülünk annak, hogy a mi körünkben érte el ezt az időt szintársulatunk jeles komikusa és pedig örömeinknek nem csupán egy oka van. Első sorban jól esik elismernünk azt, hogy a jubilans kitünő színész; ha némelykor megróvttuk

is túlzásokba menő rögtönzései miatt, ha talán olykor rosszul esett is neki részrehajlatlan kritikánk, soha nem mulasztottuk el kiemelni érdemeit, midőn megtartva a kellő határokat, olyan játékot produkált, a minőt talán tudnak mások is felmutatni, de tulhaladni nem. Különösen az újabb időkben »Coulisset úr«, a »Kikapós patikárius« című darabok főszerepében élveztük játékát teljes mértékben és épen az érdemel ezen szerepeinél legnagyobb dicséretet, hogy ezeket ujonnan tanulta be, először alakította és megtalálta a helyes határt, a hol nem szabad tovább vinni a komikumot s olyan alakítást nyújtott, a melyről csak dicsérettel szólhatunk. Ha a gyakori ismétlés alá kerülő daraboknál túl lépi azt a határt, melynél már a jókedvet a boszankodás váltja fel a közönség részéről, elismerjük, hogy igen sokszor partnereinek gyöngesége, a csekély közönség volt ennek oka s ha ilyenkor felemlítettük hibáztatva a túlzásokat, örömeinkre szolgál most elismerni, hogy mi is kitünő színésznek tartjuk Andorffyt és jól esett, midőn láttuk, hogy a jubilaris előadásán a közönség tüntetőleg töltötte meg a színházat, hogy érdemeinek elismerésül babérkoszorút és tekintélyes pénzajándékot nyújtottak fel számára, örülünk különösen azért, mert a pécsi közönség megmutatta, hogy szívesen keresi fel a színházat akkor, midőn oly színész iránt akarja pártfogását kimutatni, ki arra rászolgált. Maga a szini előadás is a jobbak közé sorozható. Fipsz, a híres nőszabó nem olyan kitünő darab, hogy annál jobbat nem választhatott volna Andorffy; de azért derűtségben tartotta folytonosan a közönséget, úgy az ő Fipsze, mint tetszett kivüle még *Szohmer Olga* is, ki ennivalóan adja azokat a kis bakfisokat, a kik naivságuk mellett meglehetősen ismerősek az étellel és a ki még alig lépett valamire való szerepben a színpadra anélkül,

hogy a hallgatóság osztatlan tetszését meg ne nyerte volna. Szávay Gyula drámai költeményének, a »munká«-nak előadása épen időszerű volt most, midőn városunkban is nagyobb szabásu sztrájk uralkodik. Teljes elismerést érdemel *Bihari*, ki kitünően betanulta és játszotta meg szerepét s nagy tetszést is aratott, míg *Csiky* nem jutott olyan jó szerephez s bár a mi csekély részt engedett a szöveg tehetségének érvényesítésére, azt tőle telhetőleg fel is használta, de ma sokkal előnyösebb volt a *Bihari* helyzete s készséggel elismerjük, hogy *Bihari* folytonosan halad és ha szorgalma nem csökken, ujonnan választott szerepkörében is szép sikereket érhet el. Igen sokan várták nagy kíváncsisággal a befejező darabot, szép *Galatheát* is, melyben a címszerep *Stella* *Laura* kisasszony első színpadi alakítása volt. Részünkről teljes pártatlansággal mondhatjuk, hogy az, a mit láttunk és hallottunk, felülmuta várakozásunkat. Mikor először lépett Pécsre a nyilvánosság elé, az egyik nőegyleti theauzonnán, annyira küzdött a lámpalázzal, hogy hangjának inkább csak iskolázottságában, mint erős csengésében volt alkalmunk gyönyörködni. Most is valószínűnek tartottuk, hogy az első színpadi fellépéssel járó félenkség, különösen akkor, midőn játszania is és nem csak énekelnie kell: le fog vonni énektudásából, de ebben kellemesen csalódtunk; a közönség rokonszenves fogadása, az első énekszám után felhangzó tapsok felbátorították, nyugodtan, biztosan intonált, trillái végtelenül finoman, tisztán csengtek és helyenként a felső regiszterekben teljes, üde erősségében érvényesült hangja a Réthyvel énekelte duettekben, pedig ennek is jó esteje volt *Ganymed* szerepében, egy betétét kétszer is megismételték vele. Szép sikerü estjének tarthatja tehát *Stella* kisasszony a tegnapi s hiszszük, hogy az csak halvány elő-

V.

Máriának, ismerettségünk első idejében, nagyon szép ruhája volt. Soha sem felejttem el.

Volt olyan idő is ezután, a mikor Máriának sok ruhája volt, de egyikben sem tetszett olyan káprázatos szépnek, mint ebben a ruhában, mely az egész garderoobja volt. Tarka, virágos bluz simult najad-termetéhez. Olyan volt, mintha selyem lett volna és még sem volt selyem. A keblén sokráncu a varrása és a nyakán keskeny, aranyhimes csipkegallér.

Édes, felejthetetlen, a maga büszke szegénységében, anyáskodó takarékoskodásával. A virágos bluzában olyan egyszerű és mégis poétikus, mint egy tavaszi illuzió.

VI.

A férfiak jobbára nagyon balgán viselkednek a nőkkel szemben. Nagyon óvatosak. Az asszonyok pedig nem szeretik, ha okos szóval ostromolják őket; merész hódítóra várnak. Majdnem kivétel nélkül, ösztönüknél fogva, az erős akaratu férfit óhajtják, a ki megtöri az ő büszkeségüket. Tudtukon kívül megvetik azokat a férfiakat, akik a kegyükért koldulnak. Hányszor mondták bambának azt, a ki megijedt a szemérmességüktől s könnyelműen felhagyott az ostrommal. Mert hiszen csak azért építik fel maguk körül az erényesség sáncait, hogy fegyveres kéz juttassa rabságra őket.

Máriával nem kellett szigorúan bánnom. Tudtam, hogy egy szép napon önként menekül karjaimba. Meg-

éreztem félénk tekintetéről, remegő kezéről, mikor kezét adott. Mondom, Máriával szemben nem érvényesíttem az erőszakos szerelem durva, de diadalmas teoriáját. Megsajnáltam. Még azt sem akartam, hogy csak úgy egyszerűben legyen az enyém. Mintahogy a gondos kertész örül, ha egy ritka virághoz jut és napról-napra lesi, mikor patian ki bimbójából, de előbb nincs lelke, hogy hozzányuljon, úgy voltam Máriával is.

VII.

És a kertész várta türelemmel a virágfakadást.

Eljött az édes megnyilatkozás boldog perce. Mária szemérmesen elpirulva, de mégis olyan hangon, melyből kiértett az asszonyi kópéság szelid gunyja, így szólt hozzám egyszer csak, minden bevezetés nélkül. »Volta-képpen nagy csacsi maga, tisztelt ur!«

— A nők azt képzelik, hogy a férfiak csodálatát és tiszteletét akkor nyerik meg, ha mutatják, mintha az igaz szerelem áldozatai lennének. Az ilyenes ravasz mesterfogások el is kábitják az asszonyos természetű férfit, aki szinte gonosztevőnek érzi akkor magát, ha egy hölgy a karjaiba téved. Persze mifajta legényeknél másként van. Mi az érzelmösségre nem sokat adunk, mert tudjuk, hogy életük legmámorosabb emlékeit nekünk köszönhetik.

Mária, te, aki a leggyöngédebb szívű vagy az asszonyok között, köszönöm, hogy megkiméltél engem az efajta tettetéstől: a kendőzött szemérmességétől, a hiszterikus félelem színjátékától és a hamis könyektől.

kép azokhoz a diadalokhoz képest, melyeket hangjának megizmosodása, s izgatottságának teljes legyőzése után aratni fog s a tegnapi virágokat még igen sok fogja követni. Perényi is szépen énekelt, Andorffy pedig csak úgy sziporkázott a jókedvtől. Általában tulságos igényekkel birhatnak azok, kik a tegnapi színházi estén nem voltak meglegedve a nyert élvezettel. (Tsi.)

TÁVIRATOK.

— **Az országgyűlésből.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Házban ma folytatták a földmívelési tárca budgetjének tárgyalását. Rohony Gedeon, Molnár János, Solyomossy Lajos báró és Major Ferenc beszéltek, nagyrészen a szocializmusról és okairól.

— **Zola az esküdtzék előtt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zola Emil pörének tárgyalásában nagy szenzációt okozott a volt köztársasági elnöknek, Casimir Periernek a kihallgatása. Casimir Perier nem akart megesküdni; majd kijelentette, hogy, — mint volt elnök — alkotmányos felelősségnél fogva nem mondhatja meg az igazságot a maga valóságában. Az elnök nem is engedte Laborienak, Zola védőjének, hogy többet kérdezzen, mint hogy volt-e tudomása a tanunak az Eszterházy-ügyiratairól, mire Casimir Perier nemmel felelt. A Zola-pártiak Casimir Perier kihallgatásban nagy diadalt látnak. Kihallgatták még Scheurer-Kesztnert és másokat. A tegnapi tárgyalás után az esküdtzégi palota előtt óriás veszekedés volt. Zolát körülvették barátai s a kétezer főnyi tüntető úgy szorította a vaskorláthoz, hogy majd agyonnyomták őket. Pofozkodás és botviadal támadt és az ütések Zola barátai testükkel fogták fel, míg végre kocsiba menekült és elhajtattott. A tüntetés közben több zsidót félholtra vertek. A mai tárgyaláson először azokat a katonatiszteket hallgatták ki, kik eddig megtagadták a megjelenést. A bíróságra kinos benyomást tett, hogy a katonatisztek kivonták magukat az igazság nyílt bevallása alól. A mi a tegnapi tüntetést illeti Zola ellen, az valóságos meglepetés volt, a mire ki sem volt elkészülve. Az izgatók csendben, titokban tették meg előkészületeiket. A tanuk szobájában a következő érdekes jelenet játszódott le:

Picquard arra kérte Scheurer-Kesztnert, hogy a tőlük valamivel távolabb ülő Dreyfussnének mutassa be. A szenátor teljesítette. Picquard meleg kézszorítást váltott Dreyfussnével, mondván, hogy meg van győződve férje ártatlanságáról. És vigasztalta, bátorította az asszonyt.

— **Fellázdott munkások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Fiumében Schmith és Maynier papirgyárában a munkások fellázdottak, mert Kirschner, az új gyárigazgató, a ki osztrák ember, a munkabért leszállította s a munkások egy részét elbocsátotta, helyettük Bécsből hozatván munkásokat. A munkások erre — köztük sok asszony és leány — munka után megostromolták a gyár

épületét s a rendőrségnek kellett a lázadókat szétvernie.

— **Uj gyalogsági főfelügyelő.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Temesvárról jelentik, hogy báró Waldstätten tábornagy már ki van nevezve Schönfeld utódjává gyalogsági főfelügyelőnek.

— **Színészek a belügy-miniszternél.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ma délelőtt Fenyvessy Ferenc képviselő vezetése alatt egész csomó bájos hölgy jelent meg a képviselőház folyosóján. A nemzeti színház művésznői voltak, kik a színészekkel karonfogva vonultak végig a tisztelt Ház folyosóján a miniszteri szobába. Percel Dezső belügyminiszterhez mentek, kinek Prielle Cornélia kérvényt nyújtott át Hetényi Béla visszaszerződés ügyében. A miniszter azonban kijelentette, hogy nem avatkozhatik az ügybe, melyért a felelőség az intendánst terheli.

Szerkesztői üzenet.

K. J. Ön azt írja, hogy kis versét a szombati lapban a külső lapon közöljük. Ugye-bár a hirdetési oldalt érti, mert az is — külső lap! Azonban mivel a kiadóhivatal semmi áron sem hajlandó a versét a külső lapba betenni, hát átadjuk a papirkosárnak.

»Szegény gyermek! Hadd nyugodjon oda lent!« Igy hát annak a kérésének sem tehetünk eleget, a mit így sóhajt el:

Mondjátok meg a Rózsámnak, most mindjárt,

»Hogy miért nem jön ő gyakrabban én hozzám!«

Nem-e a verseit olvasta fel neki s ezzel va-dította el magától?!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

A BENSON-féle tapasz

következő betegségeknek és bántalmaknál használható állandó sikerrel: **csípő fájás, idegfájdalom, helybeli csúsz, hátszagatás, hátgyöngeség, hátgerincz bántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások, idegbántalmak, az ízületek bönasága stb.** A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr., a pénz előleges be-küldése mellett bérmentve 75 kr.

Főraktár: Gyógyszertár a »Nádor«-hoz Buda-pest, VI., Váci-körut 17.

Kapható Pécsen: Sipócz István, Zziga László és Göbel Kálmán gyógyszerész uraknál.

Ház bérbeadás.

A Scitovszky-tér 8. sz. két emeletes villaszerű ház, 3 oldalról nagy kertekkel körülvéve, mely áll 17 szobából parquet és vízvezetékkel mindkét emeleten, 3 konyhából, mosókonyhából, igen mély és nagy pinczéből, souterrainból, nagy istálló-épületből, kocsiszin és kocsiszobával, nagy gabonapadlással stb. stb. azonnal

bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Horváth Antal

ügyvéd irodájában

Ferencziek-utca 25. sz. a.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

MEGHIVÓ.

A „Baranyamegyei Hitelintézet“

mint részvénytársaság Pécsen, 1898. évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében: Király-utca 10-ik szám I. emelet tartja

V. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 19. és 20. §-ai értelmében ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatósági jelentés. 2. Felügyelő bizottsági jelentés. 3. A mérleg előterjesztése és a nyereség feletti intézkedés. 4. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság felmentvénye iránti intézkedés. 5. Az igazgatóság hiányzó 1 tagjának megválasztása. 6. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása. 7. A választmány tagjainak megválasztása. 8. A netán bejelentett indítványok.

Pécsen, 1898. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

A részvények az alapszabályok 20. §-a értelmében a szavazati jog gyakorolhatása végett folyó évi február hó 18-ig az intézet pénztáránál Pécsen, vagy a Belvárosi takarékpénztárnál és a Budapesti Bankegyesületnél Budapesten térítvény ellenében letéteményezendők.

Kivonat az alapszabályok 17. és 21. §-ból.

17. §. Minden két részvény birtoka 1 szavazatra jogosít, azonban egy részvényes sem birhat 25 szavazatnál többet, az általa képviseltek is beleszámítva.

21. §. Szavazati joggal a részvényes csak azon részvény után élhet, mely legalább hatvan nap óta a társaság részvénykönyvében nevére bevezetve van és a közgyűlés előtt legkésőbb 3 nappal — a még le nem járt szelvényekkel együtt — a társaság által kijelölt helyeken letéteményeztetett.

Mérleg-számla

TARTOZIK.

1897. évi december hó 31-én.

KÖVETEL.

V a g y o n		frt	kr.	T e h e r		frt	kr.
Pénztár készlet		8905	54	Részvénytőke		200000	—
Váltó tárcza		272869	63	Tartalék alap	8291.40		
Saját értékpapírok		5390	26	Külön tartalékalap	626.73	8918	13
Ércpénzek és szelvények		172	49	Betétek:			
Előlegek értékpapírokra		5372	—	könyvecskékre	121884.04		
Adósok		69444	18	folyó számlákra	7725.34	129609	38
Előre fizetett házbér és költség		95	76	Átmeneti kamatok		3338	76
Leltár	800.—			Hitelezők		3013	21
leírás	80.—	720	—	Betétkamatadó és illeték		232	75
				Fel nem vett osztalék		555	—
				Tiszta nyereség		17302	63
		362969	86			362969	86

Nyereség- és veszteség-számla

TARTOZIK.

1897. évi december hó 31-én.

KÖVETEL.

K ö l t s é g e k		frt	kr.	J ö v e d e l m e k		frt	kr.
Leírás váltószámláról	3812.65			Váltó-kamat		52766	95
Leltár leírás	80.—	3892	65	Értékpapír előleg kamat		376	76
Tisztviselők fizetése		3820	—	Értékpapírok adómentes jövedelme		185	05
Betét-kamat	3905.88			Váltó-díj és részvényátírás		660	69
Folyó számla betét-kamat	329.33	4235	21	Folyó számla kamat		1949	19
Visszleszámítolási kamat		22628	12	Jutalékok		797	61
Betét-kamat adó		423	52	Nyereség értékpapírokon		157	33
Üzleti adó		2072	42				
Költségek		2519	03				
Tiszta nyereség		17302	63				
		56893	58			56893	58

Dr. Antal Gyula s. k.
igazgatósági elnök.

Porgos Béla s. k.
vezértitkár.

Aradi Géza s. k.
főkönyvelő.

Kiss Ernő s. k.
pénztárnok.

Jelen mérleg-, valamint nyereség- és veszteség-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és mindenben összevágónak találtuk.

Pécsen, 1898. évi január hó 29-én.

A felügyelő bizottság:

Kim Gáspár s. k.

Benkő Gyula s. k.

Engel Zsigmond s. k.

Taizs József s. k.